

Afrykański pomór świń (ASF)

**Broszura informacyjna dla rolników
z powiatu leszczyńskiego**

Grudzień 2017

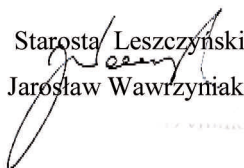
Szanowni Państwo !

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rolników z powiatu leszczyńskiego Starostwo Powiatowe w Lesznie, przygotowało Broszurę Informacyjną, dotyczącą afrykańskiego pomoru świń (ASF). Choroba ta budzi coraz większy niepokój wśród rolników, ponieważ obecnie potwierdzono już ponad 100 ognisk ASF w całym kraju. Stwierdzono również ponad 600 przypadków choroby ASF u dzików na coraz większym obszarze kraju. Choroba jest już po zachodniej stronie Wisły. Oznacza to, że dziki zarażone ASF pokonały Wisłę, która z oczywistych powodów miała być naturalną barierą chroniącą zachodnią część Polski przed chorobą. Niestety, tak się nie stało. Obawy hodowców z powiatu leszczyńskiego i całej Wielkopolski są o tyle uzasadnione, że 35% całego krajowego pogłowia świń hodowanych jest w Wielkopolsce.

Z przeprowadzonych dotychczas analiz wynika, że główną przyczyną rozprzestrzeniania się choroby jest w dalszym ciągu zbyt duża populacja dzików.

Dlatego Starostwo analizuje potrzebę opracowania programu, który przyczyniłby się do ograniczenia populacji dzika na terenie kół łowieckich Powiatu Leszczyńskiego (na wzór realizowanego z powodzeniem „Programu regulacji liczebności lisa *Vulpes vulpes*”). Znaczenie problemu staje się więc wspólnym wyzwaniem dla rzeszy myśliwych oraz samorządu powiatowego a jego rozwiązanie wymagać będzie zaangażowanej współpracy Kół Łowieckich, Lasów Państwowych, Inspekcji Weterynaryjnej i Starostwa Powiatowego w Lesznie.

Starosta Leszczyński
Jarosław Wawrzyński

O chorobie ASF

Afrykański pomór świń (*African Swine Fever* - ASF) to szybko szerząca się, zakaźna choroba wirusowa, na którą podatne są świnie domowe, świniodziki oraz dziki. W przypadku wystąpienia ASF w stadzie dochodzi do dużych spadków w produkcji: zakażenie przebiega powoli i obejmuje znaczny odsetek zwierząt w stadzie, przy czym śmiertelność zwierząt sięga nawet 100%.

Zgodnie z OIE (Światowa Organizacja Zwierząt) przyjmuje się, że okres inkubacji choroby wynosi 15 dni (okres inkubacji w środowisku naturalnym: 4-19 dni, w przypadku choroby o ostrym przebiegu: 3-4 dni).

Wirus jest wyjątkowo odporny na działanie niskich temperatur i zachowuje właściwości zakaźne we krwi, kale, tkankach (zwłaszcza surowych, niedogotowanych produktów z mięsa wieprzowego lub dzików) przez okres nawet 3-6 miesięcy.

Zagrożenie dla ludzi

Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF, w związku z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia lub życia.

Drogi zakażenia

Najczęstszym sposobem zakażenia zwierząt jest bezpośredni lub pośredni kontakt ze zwierzętami zakażonymi. Rozprzestrzenianie się wirusa jest stosunkowo łatwe za pośrednictwem osób i pojazdów odwiedzających gospodarstwo, skażonego sprzętu i narzędzi, zwierząt mających swobodny dostęp do gospodarstwa (gryzonie, koty, psy), jak również przez skażoną paszę, wodę oraz skarmianie zwierząt odpadami kuchennymi (zlewkami) zawierającymi nieprzetworzone mięso zakażonych świń lub dzików.

Przywożona żywność zawierająca produkty pochodzenia zwierzęcego może zawierać patogeny powodujące niektóre choroby zakaźne zwierząt, w tym afrykański pomór świń.

Nie pozwólmy, aby choroby zakaźne zwierząt przedostały się do UE!

Objawy ASF i zgłoszenie podejrzenia

Jak rozpoznać afrykański pomór świń?

Objawy afrykańskiego pomoru świń mogą być niespecyficzne, podobne do innych chorób lub zatruc, mogą być różne w różnych stadach. Następujące objawy zawsze powinny zaniepokoić hodowcę:

- nagłe padnięcia świń - ASF w stadzie świń może niekiedy objawić się jedynie nagłymi padnięciami, bez innych objawów towarzyszących;
- wzrost wewnętrznej ciepłoty ciała (do 40,5-42°C), któremu mogą nie towarzyszyć inne symptomy (gorączkujące świnię mają czasem zachowany apetyt, poruszają się na ogół normalnie);
- inne objawy kliniczne, które mogą dołączyć do gorączki:
 - sinica skóry uszu, brzucha i boków ciała,
 - drobne, lecz liczne wybroczyny w skórze,
 - zaczerwienienie skóry widoczne zwłaszcza na końcach uszu, ogona i kończynach,
 - duszność,
 - pienisty wypływ z nosa,
 - wypływ z worka spojówkowego,
 - biegunka - często z domieszką krwi,
 - wymioty,
 - niedowład zadu,

- objawy nerwowe w postaci podniecenia, drgawek mięśni i skurczów kloniczno-tonicznych,
- ronienia u prośnych macior;
- niekiedy gorączce mogą towarzyszyć posmutnienie, utrata apetytu, szybkie i trudne oddychanie oraz zaleganie wydaliny z nosa i oczu, wymioty, zaparcia, krwista biegunka, przed śmiercią może nastąpić śpiączka, która pojawia się jeden do siedmiu dni po wystąpieniu pierwszych objawów klinicznych.

Podejrzewasz wystąpienie afrykańskiego pomoru świń?

Świnie zakażone wirusem afrykańskiego pomoru świń często wykazują objawy chorobowe podobne do objawów innych chorób (gorączka, wybroczyny, apatia, poronienia, padnięcia bez innych wyraźnych objawów) - dlatego w przypadku najmniejszego podejrzenia lub nawet domniemania możliwości wystąpienia ASF w stadzie, przede wszystkim na obszarach na których choroba występuje lub w sąsiedztwie tych obszarów, należy zgłosić podejrzenie ASF do właściwego **powiatowego lekarza weterynarii** celem umożliwienia pobrania próbek w kierunku wykluczenia ASF. Zgłoszenie należy przekazać bezpośrednio albo za pośrednictwem lekarza weterynarii opiekującego się gospodarstwem lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza).

W przypadku stwierdzenia padnięć trzody chlewnej w gospodarstwach zlokalizowanych w województwach podlaskim, lubelskim oraz mazowieckim, właściciele zwierząt powinni **natychmiast** poinformować o tym fakcie właściwego powiatowego lekarza weterynarii.

Likwidacja ogniska ASF

Zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, wystąpienie afrykańskiego pomoru świń u świń w gospodarstwie (ognisko ASF) wiąże się z koniecznością podjęcia przez Inspekcję Weterynaryjną działań mających na celu:

- jak najszybszą likwidację ogniska,
- ustalenie źródła choroby,
- ustalenie czy nie doszło do przeniesienia choroby do innych gospodarstw (lub innych podmiotów, np. rzeźni).

W przypadku stwierdzenia ogniska ASF, pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej podejmowane są m. in. następujące działania:

- wszystkie świnie w gospodarstwie, w którym stwierdzono ASF muszą zostać niezwłocznie zabite, a ich zwłoki zniszczone;
- zniszczeniu podlegają również obecne w gospodarstwie wszelkie produkty pozyskane od świń oraz wszelkie przedmioty i substancje (w tym pasze), które mogły zostać skażone wirusem ASF i nie mogą zostać odkażone;
- gospodarstwo, w którym stwierdzono ASF podlega oczyszczaniu i dezynfekcji przy użyciu odpowiednich preparatów biobójczych, które wykazują działanie unieszkodliwiające w stosunku do wirusa ASF.

Po zakończeniu wszelkich niezbędnych działań musi minąć odpowiednio długi okres, zanim w gospodarstwie ponownie będą mogły być umieszczone pierwsze świnie (co najmniej 40 dni od dnia zakończenia oczyszczania i dezynfekcji).

Obszary: zagrożony i zapowietrzony

Wokół ogniska ASF wyznacza się obszar zapowietrzony (o promieniu co najmniej 3 km) i obszar zagrożony (sięgający co najmniej 7 km poza obszar zapowietrzony). Gospodarstwo utrzymujące świnie, położone w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, wyznaczonym w związku z wystąpieniem ogniska ASF (obszary wymienione w rozporządzeniach powiatowego lekarza weterynarii lub Wojewody), obowiązuje bezwzględny zakaz wyprowadzania świń z tego gospodarstwa przez okres:

- 40 dni - w obszarze zapowietrzonym, przy czym zakaz wywozu świń z gospodarstw w obszarze zapowietrzonym może zostać skrócony do 30 dni, jeżeli na podstawie przeprowadzonych zgodnie z instrukcją diagnostyczną, intensywnych programów pobierania próbek i badań tych próbek wykluczono chorobę,
- 30 dni - w obszarze zagrożonym, przy czym zakaz wywozu świń z gospodarstw w obszarze zagrożonym może zostać skrócony do 21 dni, jeżeli na podstawie przeprowadzonych zgodnie z instrukcją diagnostyczną, intensywnych programów pobierania próbek i badań tych próbek wykluczono chorobę.

Po upływie ww. okresów należy zgłosić się do powiatowego lekarza weterynarii w celu uzyskania

pozwolenia na przemieszczenie zwierząt z gospodarstwa. Szczegółowe informacje o możliwości przemieszczenia świń z gospodarstw położonych na obszarze zapowietrzonym i zagrożonym można uzyskać u powiatowego lekarza weterynarii.

Zasady ochrony świń przed ASF

W celu ograniczenia ryzyka zakażenia świń wirusem ASF w gospodarstwach, w których utrzymywane są świny powinny być wdrożone wszystkie podstawowe zasady zabezpieczenia miejsc utrzymywania zwierząt przed przypadkowym przeniesieniem czynników zakaźnych w sposób mechaniczny:

- nie kupowanie świń nieoznakowanych i bez świadectwa weterynaryjnego - dla zdecydowanej większości ognisk stwierdzonych w 2016 r. jako przyczynę przeniesienia zakażenia wirusem ASF, na podstawie wyników dochodzeń prowadzonych przez Inspekcję Weterynaryjną oraz Policję, wskazuje się nielegalną działalność człowieka (osoby prowadzące nielegalne lub niezgodne z przepisami prawa działania w zakresie przemieszczania świń/dzików lub pozyskanych z nich produktów);
- nie skarmianie zwierząt paszą niewiadomego pochodzenia ani produktami (w tym resztkami, zlewkami) pochodzenia zwierzęcego;
- unikanie kontaktu z padłymi świniami (lub dzikami) - w przypadku kontaktu z padłą swinia lub dzikiem należy jak najszybciej umyć ręce lub zdezynfekować środkiem na bazie alkoholu oraz oczyścić i zdezynfekować obuwie;

- zabezpieczenie budynku, w którym są utrzymywane świnie, przed dostępem zwierząt domowych;
- utrzymywanie świń w budynkach, w których nie są jednocześnie utrzymywane inne zwierzęta gospodarskie kopytne;
- zabezpieczenie budynków inwentarskich, magazynów pasz oraz miejsc przechowywania ściółki przed dostępem zwierząt dzikich (w tym gryzoni);
- rezygnacja z udziału w polowaniach;
- nie wnoszenie do gospodarstw części dzików;
- zachowanie podstawowych zasad higieny:
 - odkażanie rąk i obuwia,
 - stosowanie odzieży ochronnej i narzędzi pozostawianych w budynku inwentarskim po zakończeniu prac,
 - okresowe odkażanie odzieży ochronnej i narzędzi;
- zastosowanie mat dezynfekcyjnych na wjazdach i wyjazdach do gospodarstw i przed wejściami do budynków inwentarskich;
- uniemożliwienie osobom postronnym (nie zajmującym się zawodowo zwierzętami lub leczeniem zwierząt w danym gospodarstwie) wchodzenia - zwłaszcza po kontakcie z padłą swinia lub dzikiem - do budynków inwentarskich w gospodarstwach, w których utrzymywane są świnie.

Ponadto należy ściśle stosować się do zaleceń służb weterynaryjnych na danym terenie.

Opracowano na podstawie materiałów Głównego Inspektoratu Weterynarii

Hodowco Pamiętaj!!!

ZASADY KTÓRYCH NALEŻY PRZESTRZEGAĆ W CELU OCHRONY
GOSPODARSTWA PRZED WIRUSEM AFRYKAŃSKIEGO POMORU
ŚWIŃ (ASF)

UWAGA ! ASF

